

Zittingsdocument

A10-0263/2026

8.10.2026

VERSLAG

Het cohesiebeleid — de drijvende kracht achter de uitvoering van de EU-agenda voor steden
(2026/2027(INI))

Commissie regionale ontwikkeling

Rapporteur: Denis Nesci

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	23
BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT	27
INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	28
HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	29

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

Het cohesiebeleid — de drijvende kracht achter de uitvoering van de EU-agenda voor steden

(2026/2027(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 2 en artikel 3, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie,
- gezien de artikelen 14, 174, 175, 177 en 349 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit¹,
- gezien de artikelen 21 en 26 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
- gezien Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid² (de verordening gemeenschappelijke bepalingen),
- gezien Verordening (EU) 2021/1058 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds³,
- gezien Verordening (EU) 2021/1059 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 betreffende specifieke bepalingen voor de doelstelling “Europese territoriale samenwerking” (Interreg) ondersteund door het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en door externe financieringsinstrumenten⁴,
- gezien Verordening (EU) 2021/1057 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 tot oprichting van het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1296/2013⁵,

¹ PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>.

² PB L 231 van 30.6.2021, blz. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>.

³ PB L 231 van 30.6.2021, blz. 60, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj>.

⁴ PB L 231 van 30.6.2021, blz. 94, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj>.

⁵ PB L 231 van 30.6.2021, blz. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj>.

- gezien Verordening (EU) 2021/1056 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 tot oprichting van het Fonds voor een rechtvaardige transitie⁶,
- gezien Verordening (EU) 2025/1914 van het Europees Parlement en de Raad van 18 september 2025 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1058 en Verordening (EU) 2021/1056 wat betreft specifieke maatregelen voor het aanpakken van strategische uitdagingen in het kader van de tussentijdse evaluatie⁷,
- gezien Verordening (EU) 2021/695 van het Europees Parlement en de Raad van 28 april 2021 tot vaststelling van Horizon Europa – het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie, tot vaststelling van de regels voor deelname en verspreiding en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1290/2013 en (EU) nr. 1291/2013⁸,
- gezien het URBACT-initiatief voor duurzame samenwerking tussen steden, dat in 2002 is opgezet,
- gezien de EU-missie “Klimaatneutrale en slimme steden”, die financiering ontvangt uit Horizon Europa, en het EU-missielabel,
- gezien het nieuwe Handvest van Leipzig – De transformatieve kracht van steden voor het algemeen belang, dat werd goedgekeurd tijdens de informele ministeriële bijeenkomst over stedelijke aangelegenheden op 30 november 2020,
- gezien de Territoriale Agenda 2030 – Een toekomst voor alle plaatsen, die op 1 december 2020 is aangenomen tijdens de informele bijeenkomst van de ministers die verantwoordelijk zijn voor ruimtelijke ordening, territoriale ontwikkeling en/of territoriale cohesie,
- gezien de overeenkomst van Ljubljana van 26 november 2021, die de op 30 mei 2016 in Amsterdam vastgestelde stedelijke agenda voor de EU versterkt,
- gezien de mededeling van de Commissie van 15 september 2021 getiteld “Nieuw Europees Bauhaus: mooi, duurzaam, samen” (COM(2021)0573),
- gezien de mededeling van de Commissie van 3 december 2026 getiteld “Een EU-agenda voor steden: groei en welvaart stimuleren” (COM(2025)0739),
- gezien Aanbeveling (EU) 2025/1021 van de Commissie van 22 mei 2025 over vervoersarmoede: zorgen voor betaalbare, toegankelijke en eerlijke mobiliteit⁹,
- gezien de mededeling van de Commissie van 16 december 2025 getiteld “Het Europees plan voor betaalbaar wonen” (COM(2025)1025),

⁶ PB L 231 van 30.6.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj>.

⁷ PB L, 2025/1914, 19.9.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1914/oj>.

⁸ PB L 170 van 12.5.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>.

⁹ PB L, 2025/1021, 26.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2025/1021/oj>.

- gezien zijn resolutie van 9 september 2015 over de stedelijke dimensie van EU-beleid¹⁰,
- gezien zijn resolutie van 3 juli 2018 over de rol van steden in het institutioneel kader van de Unie¹¹,
- gezien zijn resolutie van 20 mei 2021 over demografische tendensen in de regio's van de EU ombuigen met behulp van instrumenten van het cohesiebeleid¹²,
- gezien zijn resolutie van 25 maart 2021 over de ontwikkeling van een EU-strategie voor duurzaam toerisme¹³,
- gezien zijn resolutie van 15 februari 2022 over de uitdagingen voor stedelijke gebieden na COVID-19¹⁴,
- gezien zijn resolutie van 14 september 2022 over het Nieuw Europees Bauhaus¹⁵,
- gezien zijn resolutie van 9 mei 2023 over het nieuwe EU-kader voor stedelijke mobiliteit¹⁶,
- gezien zijn resolutie van 8 mei 2025 over het negende verslag over economische en sociale cohesie¹⁷,
- gezien zijn resolutie van 10 september 2025 over de rol van investeringen in het kader van het cohesiebeleid bij het oplossen van de huidige huisvestingscrisis¹⁸,
- gezien zijn resolutie van 27 november 2025 over de EU-strategie voor de rechten van personen met een handicap na 2024¹⁹,
- gezien de resolutie van het Europees Parlement van 10 maart 2026 over de huisvestingscrisis in de Europese Unie en het voorstellen van oplossingen voor fatsoenlijke, duurzame en betaalbare huisvesting²⁰,
- gezien het voorstel van de Commissie van 16 juli 2025 voor een verordening van de Raad tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2028-2034 (COM(2025)0571),

¹⁰ PB C 316 van 22.9.2017, blz. 124.

¹¹ PB C 118 van 8.4.2020, blz. 2.

¹² PB C 15 van 12.1.2022, blz. 125.

¹³ PB C 494 van 8.12.2021, blz. 106.

¹⁴ PB C 342 van 6.9.2022, blz. 2.

¹⁵ PB C 125 van 5.4.2023, blz. 56.

¹⁶ PB C, C/2023/1058, 15.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1058/oj>.

¹⁷ PB C, C/2026/583, 24.2.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/583/oj>.

¹⁸ PB C, C/2026/1474, 9.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1474/oj>.

¹⁹ PB C, C/2026/1715, 24.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/1715/oj>.

²⁰ PB C, C/2026/4004, 26.8.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/4004/oj>.

- gezien zijn resolutie van 28 april 2026 over het verbeteren van de connectiviteit, het behoud van cultureel erfgoed en het stimuleren van lokale excellentie in het Europees toerisme: bestemmingsbeheer en groei van het regionale toerisme²¹,
 - gezien zijn resolutie van 28 april 2026 over het voorstel voor een verordening van de Raad tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2028-2034²²,
 - gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap,
 - gezien de mededeling van de Commissie van 3 maart 2021 getiteld “Unie van gelijkheid: Strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030” (COM(2021)0101),
 - gezien de EU-routekaart voor vrouwenrechten (COM(2025)0097),
 - gezien het verslag van januari 2026 door het Europees waarnemingsnetwerk voor territoriale ontwikkeling en samenhang (Espon) getiteld “URDICO – Urban Dimension of Cohesion Policy and other EU programmes”,
 - gezien het jaarverslag 2025 van het Comité van de Regio’s over de staat van de regio’s en steden,
 - gezien het advies van het Comité van de Regio’s van 24 juni 2026,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 29 april 2026,
 - gezien artikel 55 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie regionale ontwikkeling (A10-0263/2026),
- A. overwegende dat de inwoners van steden en andere stedelijke gebieden ongeveer driekwart van de bevolking van de EU uitmaken en dat lokale autoriteiten verantwoordelijk zijn voor de tenuitvoerlegging van ongeveer 70 % van de EU-wetgeving; overwegende dat de Europese steden, functionele stedelijke gebieden en grootstedelijke gebieden, ongeacht of zij zich aan de kust, op eilanden, in het binnenland, in de bergen, op het platteland, in een ultraperifeer gebied of aan de grens bevinden, gekenmerkt worden door een hoge mate van maatschappelijke, economische, territoriale, demografische, culturele en historische diversiteit; overwegende dat steden nog steeds een historische rol spelen in de configuratie van politieke gemeenschappen, cruciaal zijn voor het bevorderen van maatschappelijke betrokkenheid en van cruciaal belang zijn voor het bevorderen van de Europese cultuur, waarden, cultureel erfgoed en tradities; overwegende dat steden daarom een geïntegreerde planningsaanpak nodig hebben om rekening te houden met hun diversiteit en de toenemende onderlinge afhankelijkheid tussen steden en voorstedelijke en omliggende plattellandsgebieden en -gemeenschappen;

²¹ Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0123.

²² Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0111.

- B. overwegende dat steden complexe ecosystemen hebben en een centrale rol spelen in de economische en sociale vitaliteit van de EU, als belangrijke aanjagers van innovatie en concurrentievermogen, ter bevordering van de volksgezondheid, ziektepreventie, welzijn en aanpassing aan de klimaatverandering; overwegende dat de duurzame ontwikkeling van steden wordt gestuurd door belangrijke EU-instrumenten zoals het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) en de stedelijke agenda voor de EU; overwegende dat het cohesiebeleid het belangrijkste investeringsbeleid van de EU blijft, dat het belangrijkste kader vormt voor geïntegreerde stedelijke ontwikkeling en van essentieel belang is voor alle steden;
- C. overwegende dat er geen afzonderlijk en duidelijk EU-financieringsinstrument bestaat voor steden, waardoor er administratieve complexiteit ontstaat voor gemeenten die EU-financiering genieten; overwegende dat de EU-agenda voor steden ander territoriaal beleid moet aanvullen in plaats van ermee te concurreren; overwegende dat de agenda berust op de beginselen van cohesie en convergentie, en dat de EU zal gedijen wanneer geen enkele regio, stad of ander stedelijk gebied achterblijft;
- D. overwegende dat stedelijke gebieden met veel uitdagingen worden geconfronteerd, zoals territoriale ongelijkheid en armoede, onder meer door de bevolkingsgroei in steden als gevolg van interne en externe migratiestromen, en de toestroom van inwoners van het platteland naar stedelijke gebieden en van middelgrote en kleine steden naar grote grootstedelijke gebieden, wat leidt tot toenemende demografische onevenwichtigheden tussen stedelijke en plattelandsgebieden; overwegende dat de crisis als gevolg van de stijgende huisvestingskosten en het tekort aan betaalbare huisvesting, ook door de snelle groei van kortetermijnverhuur, veel mensen ertoe dwingt belangrijke levensbeslissingen uit te stellen; overwegende dat de stijgende energieprijzen, verouderde infrastructuur, verlaten gebouwen en industriële ruimten, verontreiniging, ongelijkheid en sociale uitsluiting, en klimaatverandering de ontwikkeling van de nodige huisvesting en nieuwe maatregelen voor milieubescherming en energiebehoud van essentieel belang maken;
- E. overwegende dat steden in de voorste linie staan bij de uitvoering van zowel de groene als de digitale transitie en voldoende financiële middelen nodig hebben; overwegende dat de EU te maken heeft met een betaalbaarheids crisis, waarbij met name jonge Europeanen worden getroffen, die het steeds moeilijker hebben om het ouderlijk huis te verlaten, hetgeen zij in 2025 deden op een gemiddelde leeftijd van 26,3 jaar; overwegende dat het cohesiebeleid van de EU moet bijdragen tot een toegankelijke, duurzame en betaalbare woningmarkt voor alle mensen in de EU, met name huishoudens met een laag en middeninkomen en jongeren, en tot stadsvernieuwing, gezien de ernst van de huisvestingscrisis in veel lidstaten; overwegende dat dit gebeurt met volledige inachtneming van de bevoegdheden van de lidstaten, regio's en lokale overheden op het gebied van huisvesting en ruimtelijke ordening;
- F. overwegende dat met name jonge Europeanen, studenten en jongeren die een opleiding volgen door de huisvestingscrisis worden getroffen; overwegende dat de woningmarkt een ongekeerde financiële druk zet op burgers, gezinnen en jongeren, waardoor de kosten van hoger onderwijs toenemen;

- G. overwegende dat in de EU-agenda voor steden de visie, het beleid en een reeks acties van de EU worden geschetst die van toepassing zijn op steden van elke omvang en dat de agenda een toekomstgericht kader biedt voor duurzame en geïntegreerde stadsontwikkeling;
- H. overwegende dat demografische onevenwichtigheden alle steden treffen; overwegende dat groeiende steden te kampen hebben met toenemende druk op de woningmarkt, infrastructuur en openbare diensten, en steden in verval geconfronteerd worden met vergrijzing, ontvolking, de uittocht van jongeren en geschoolde arbeidskrachten en een krimpende economische en belastingbasis; overwegende dat het cohesiebeleid gedifferentieerde en flexibele plaatsgebonden oplossingen moet bieden die zijn afgestemd op de specifieke behoeften van elke stad, grootstedelijk gebied en verbonden regio; overwegende dat het cohesiebeleid het recht om te blijven in alle regio's moet bevorderen, ook in stedelijke gebieden en steden, door de voorwaarden te scheppen die mensen nodig hebben om te wonen, te werken en te gedijen waar zij zich ook wensen te vestigen;
- I. overwegende dat het Stedelijk Europa-initiatief een cruciale rol speelt bij het versterken van de positie van steden door financiële steun te verlenen, innovatie te bevorderen en de capaciteit voor de uitvoering van stedelijke ontwikkeling in de hele EU te versterken;
- J. overwegende dat steden belangrijke aanjagers van het Europese concurrentievermogen zijn en talent, innovatie, onderzoek en economische activiteit samenbrengen; overwegende dat de connectiviteit, het vermogen van steden om duurzame groei, veerkrachtige waardeketens, ondernemerschap en hoogwaardige banen te bevorderen, moeten worden verbeterd;
- K. overwegende dat het welslagen van de agenda afhangt van de zinvolle betrokkenheid van steden en lokale autoriteiten bij het beleidsvormingsproces en het beheer en de uitvoering van de agenda, door middel van een bottom-up-, geïntegreerde en plaatsgebonden aanpak en doeltreffend meerlagig bestuur overeenkomstig het partnerschaps- en subsidiariteitsbeginsel in alle relevante EU-fondsen en -programma's; overwegende dat besluiten moeten worden genomen op het niveau dat het dichtst bij de burgers staat, en dat lokale overheden moeten worden betrokken bij het ontwerp, de uitvoering en de monitoring van EU-middelen op beleidsterreinen waarvoor zij bevoegd zijn;
- L. overwegende dat versterking van de administratieve capaciteit vereenvoudigde administratieve procedures, gerichte technische bijstand en mechanismen voor capaciteitsopbouw vereist die meer flexibiliteit bieden en waarmee doeltreffender kan worden ingespeeld op steden van elke omvang;
- M. overwegende dat steden een centrale rol spelen bij het voorkomen van, voorbereiden op en reageren op crises, waaronder natuurrampen, extreme klimaatgebeurtenissen, stijgingen van de geregistreeerde gemiddelde temperatuur en andere opkomende risico's; overwegende dat versterking van de stedelijke veerkracht en de systemen voor civiele bescherming een geïntegreerde aanpak vereist die gebaseerd is op samenwerking tussen de verschillende bestuursniveaus;

- N. overwegende dat steden een essentiële rol spelen bij het bevorderen van de digitale transformatie en het dichten van de digitale kloof, als aanjagers van digitalisering, modernisering, innovatie en de verspreiding van technologie; overwegende dat billijke toegang moet worden geboden tot hoogwaardige digitale infrastructuur, vaardigheden en diensten om het concurrentievermogen, de digitale inclusie en de territoriale cohesie te verbeteren;
- O. overwegende dat steden een belangrijke rol spelen bij het bevorderen van billijke toegang tot kwaliteitsonderwijs en -opleidingen, de ontwikkeling van vaardigheden en een leven lang leren, wat helpt ongelijkheden te verminderen, de sociale mobiliteit te verbeteren en iedereen betere kansen te bieden;
- P. overwegende dat steden een essentiële rol spelen bij de bevordering van de volksgezondheid en het welzijn door middel van toegankelijke gezondheidsdiensten en gemeenschapsgerichte programma's die gericht zijn op preventie, geestelijke gezondheid en sociale inclusie;
- Q. overwegende dat in het voorstel voor plannen voor nationaal en regionaal partnerschap de strategische rol van steden onvoldoende wordt erkend, aangezien er geen bepaling is die hier financiering voor garandeert, en dat er niet in wordt gewaarborgd dat rekening zal worden gehouden met hun bijdrage in de definitieve versie van de plannen;

Steden als belangrijke actoren van de Unie en als pijler van het cohesiebeleid

1. is ingenomen met de mededeling van de Commissie getiteld "Een EU-agenda voor steden: groei en welvaart stimuleren", waarin een alomvattend kader voor stedelijke ontwikkeling in de EU wordt vastgesteld; benadrukt dat de agenda de territoriale dimensie van het cohesiebeleid volledig moet aanvullen en die niet mag vervangen, waarbij wordt erkend dat duurzame stedelijke ontwikkeling afhankelijk is van sterke functionele banden met omliggende regio's en landelijke gebieden; onderstreept bovendien dat bij de uitvoering van de agenda de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid en het partnerschapsbeginsel in acht moeten worden genomen;
2. is ingenomen met het voorstel van de Commissie om regelmatig gerichte dialogen met steden te voeren en overleg met hen te plegen en om een jaarlijkse politieke dialoog op hoog niveau voor steden te organiseren; is bovendien ingenomen met het feit dat in de agenda wordt erkend dat lokale overheden 70 % van de EU-wetgeving uitvoeren en een doorslaggevende rol spelen bij het verwezenlijken van belangrijke prioriteiten zoals concurrentievermogen, klimaattransitie en sociale inclusie; is van mening dat het cruciaal is om rechtstreeks contact te houden met lokale overheden om knelpunten en uitdagingen op specifieke beleidsterreinen te identificeren, mogelijkheden voor vereenvoudiging en harmonisatie aan het licht te brengen, informatie te verstrekken over noodzakelijke aanpassingen van het EU-beleid en aanbevelingen te doen voor gerichte ondersteuning; vraagt dat er inspanningen worden geleverd voor vereenvoudiging en dat mogelijke knelpunten worden weggenomen, voor steden als begunstigden van EU-financiering en uitvoerders van het EU-beleid;
3. vestigt de aandacht op de resultaten die in de loop der tijd zijn bereikt, van het Pact van Amsterdam, de stedelijke agenda voor de EU, de overeenkomst van Ljubljana, het

nieuwe Handvest van Leipzig en de Territoriale Agenda 2030, en vraagt dat de hierin opgenomen beginselen worden toegepast; benadrukt de bijdrage van het Nieuw Europees Bauhaus-initiatief aan het bevorderen van nieuwe stedelijke oplossingen; wijst erop dat de Europese instrumenten en beleidsmaatregelen die gericht zijn op steden nog steeds erg versnipperd zijn, en pleit voor een meer geïntegreerde en gecoördineerde aanpak; benadrukt dat de door het Pact van Amsterdam bevorderde holistische benadering van stedelijke en territoriale ontwikkeling de beste oplossing is voor mobiliteitsuitdagingen in grootstedelijke gebieden, waarbij ruimte wordt gecreëerd voor samenwerking en gemeenschappelijke projecten die de banden tussen steden, met inbegrip van kleine en middelgrote steden, en naburige plattellandsgebieden versterken, waardoor regionale verschillen en de druk op grote stedelijke gebieden worden verminderd;

4. benadrukt dat steden en functionele stedelijke gebieden in de voorste linie staan bij het aanpakken van de belangrijkste uitdagingen van de EU en daarom volledig en op structurele wijze betrokken moeten worden zowel bij de uitvoering als bij de gezamenlijke vormgeving van het EU-beleid, wat een sterker EU-kader vereist dat de onderlinge verbondenheid van stedelijke uitdagingen weerspiegelt; benadrukt dat lokale en regionale autoriteiten de territoriale behoeften het beste kennen en dringt erop aan dat zij volledig worden betrokken bij de vaststelling van investeringsprioriteiten en bij de ontwikkeling van uit het cohesiebeleid gefinancierde programma's en de plannen voor nationaal en regionaal partnerschap voor de periode 2028-2034; erkent echter dat het succes van de EU-agenda voor steden afhankelijk zal zijn van het vermogen ervan om politieke doelstellingen om te zetten in gepaste financiële middelen, een sterker meerlagig bestuur en duidelijkere uitvoeringsmechanismen;
5. is ingenomen met de tussentijdse evaluatie van het cohesiebeleid en met de flexibiliteit ervan, die het mogelijk heeft gemaakt middelen doeltreffend over te hevelen naar nieuwe prioriteiten zoals betaalbare en duurzame huisvesting, decarbonisatie van de industrie, waterweerbaarheid, energietransitie en het verminderen van de administratieve lasten voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's); benadrukt echter dat flexibiliteit de kerndoelstellingen en de voorspelbaarheid van het cohesiebeleid niet in gevaar mag brengen, noch geïntegreerde en plaatsgebonden benaderingen mag verzwakken; dringt aan op een beoordeling van stedelijke behoeften en een middelentoewijzing waarbij niet alleen rekening wordt gehouden met de inwoners, maar ook met degenen die daadwerkelijk worden bediend, vlottende bevolkingsgroepen, het aantal studenten in een specifiek gebied, het dagelijkse woon-werkverkeer en gebruikers van openbare diensten in het hele functionele stedelijke gebied; verzoekt de Commissie een gemeenschappelijke methode te ontwikkelen voor het meten van stedelijke en grootstedelijke druk die kan worden toegepast bij het programmeren van middelen van het cohesiebeleid; is ook ingenomen met de initiatieven met betrekking tot het principiële recht om te blijven, die worden ontplooid met betrekking tot eilanden, kustgebieden, ultraperifere gebieden en berg- en plattellandsgebieden;
6. erkent de rol van steden, grootstedelijke gebieden en regionale centra als aanjagers van duurzame en inclusieve economische groei, innovatie, cultuur, cultureel erfgoed, onderwijs, sociale inclusie, sport en Europees concurrentievermogen, als hubs voor het aantrekken van talent, investeringen en economische activiteiten, en als belangrijke

spelers bij het bevorderen van gezondheid en preventie; onderstreept dat sterke stedelijke economieën een voorwaarde zijn voor de strategische autonomie van de EU, gezien de concentratie van industriële capaciteit, onderzoeksinfrastructuur en geschoolde arbeidskrachten in stedelijk gebied; onderstreept de rol die steden spelen in stedelijke innovatie-ecosystemen als entiteiten met een gestructureerd bestuur en operationele capaciteit voor het experimenteren met en het testen en uitrollen van innovatieve oplossingen, en de rol van steden bij het garanderen van sociale voordelen; benadrukt dat de steun, de toegang tot Europese financiële instrumenten en de ontwikkeling van de stedelijke innovatiehubs cruciaal zijn voor de werking en de ontwikkeling van deze stedelijke ontwikkelings-ecosystemen en leiden tot duurzame groei en meer concurrentiekracht voor Europese steden;

7. herinnert eraan dat de versterking van de territoriale cohesie en het concurrentievermogen onderling verbonden doelstellingen van het investeringsbeleid van de EU moeten zijn; benadrukt dat de versterking van het concurrentievermogen van Europese steden hand in hand moet gaan met de versterking van hun veerkracht, economische aanpassingsvermogen en capaciteit om te reageren op toekomstige crises; benadrukt bovendien dat het belangrijk is gunstige voorwaarden te scheppen voor particuliere investeringen en ondernemerschap, onder meer voor kmo's en start-ups;
8. erkent de cruciale rol die steden en stedelijke gebieden spelen bij het bevorderen van de Europese cultuur, waarden en tradities en het Europees cultureel erfgoed;
9. benadrukt dat economische, sociale en territoriale cohesie een essentieel transversaal onderdeel is van duurzame stedelijke ontwikkeling; benadrukt dat sociale ongelijkheid, ongelijkheid op het gebied van gender en gezondheid en regionale verschillen moeten worden verkleind en dat hoogwaardige, toegankelijke openbare diensten moeten worden verleend, waaronder gezondheidszorgstelsels; benadrukt dat Europese steden in de voorste linie staan in de klimaatcrisis, met frequentere en extremere hittegolven, en is ernstig bezorgd over het verslechterende “stedelijk hitte-eiland”-effect, dat een steeds grotere uitdaging vormt voor de volksgezondheid en de levenskwaliteit in steden; verzoekt de Commissie stedelijke vergroeningsplannen en geïntegreerde maatregelen voor de regeneratie van ecosystemen te bevorderen, onder meer door middel van boom- en natuurherstel, klimaatbestendigheid en duurzame planning, en deze op te nemen in de prioriteiten van de stedelijke agenda voor de EU;
10. wijst op de rol van steden bij het verbeteren van de veiligheid, de crisisparaatheid en de beveiliging van de openbare ruimte, onder meer door maatregelen die gericht zijn op meer stadsvernieuwing en op het voorkomen van stijgende criminaliteitscijfers in de stad, het aanpakken van hybride dreigingen, het verbeteren van de verkeersveiligheid en het verbeteren van het imago van openbare ruimten; benadrukt dat veilige, beveiligde en goed functionerende stedelijke omgevingen ook essentieel zijn om de demografische uitdagingen in stedelijke gebieden aan te pakken, de levenskwaliteit te verhogen en steden aantrekkelijker te maken om in te wonen, te werken en een gezin te stichten; benadrukt dat doeltreffend beleid voor stedelijke veiligheid de onderliggende oorzaken van misdaad en geweld moet aanpakken, de samenwerking tussen lokale overheden en wetshandavingsinstanties moet versterken en ervoor moet zorgen dat de openbare ruimte veilig en toegankelijk blijft voor iedereen;

11. wijst erop dat bijzondere aandacht moet worden besteed aan de blootstelling van steden en regio's in de hele EU, met name die welke grenzen aan agressorstaten, aan geopolitieke risico's en hybride dreigingen, waaronder drone-invallen, infiltratie door buitenlandse agenten, sabotage, cyberaanvallen en desinformatie, en wijst op de gevolgen daarvan voor vervoersverbindingen, die verstoord worden, toerisme en het vertrouwen van investeerders, tot ver buiten de onmiddellijk getroffen gebieden; benadrukt dat steden en lokale overheden in de frontlinie staan als het gaat om een snelle reactie op crises, en benadrukt dat infrastructuur, mechanismen, protocollen en lokale verspreiding van belangrijke informatie over deze aspecten belangrijk zijn; dringt erop aan dat investeringen in stedelijke civiele paraatheid in aanmerking komen voor steun in het kader van de instrumenten van het cohesiebeleid, en dringt aan op betere EU-financieringsvoorwaarden die rekening houden met de blootstelling van steden en regio's op het gebied van veiligheid;
12. verzoekt de Commissie de uitvoering van het nieuwe actieplan tegen drugshandel te verbeteren door de preventie, grensoverschrijdende samenwerking en monitoring te versterken, teneinde de veiligheid in steden te vergroten;
13. ondersteunt de inrichting van groene ruimten, parken en natuurlijke landschappen in stedelijk gebied door middel van een passend aanplantbeleid en gerichte stedelijke bebossing; is van mening dat groene ruimten in stedelijk gebied een bijdrage leveren aan een hogere levenskwaliteit door de luchtkwaliteit te verbeteren, en dat zij positieve effecten hebben op de gezondheid en het welzijn van mensen; ondersteunt gezinsvriendelijke omgevingen, recreatiegebieden en op de gemeenschap gebaseerde infrastructuur in steden om gunstige voorwaarden te scheppen voor nieuwe gezinnen, kinderen, jongeren, alleenstaanden, bejaarden en kwetsbare groepen; vraagt dat het instrument voor technische ondersteuning een specifieke stedelijke tak omvat voor kleine en middelgrote steden, die voor steden en functionele stedelijke gebieden rechtstreeks toegankelijk moet zijn, en vraagt steun voor de administratieve capaciteit, innovatie in de openbare sector, voorbereiding van projecten en hervormingen die nodig zijn om de EU-agenda voor steden te verwezenlijken;
14. verzoekt de Commissie de uitvoering van de nieuwe EU-drugsstrategie te verbeteren, rekening houdend met de toenemende impact van drugs op steden en de meest kwetsbare groepen;
15. erkent dat de huisvestingscrisis een van de belangrijkste politieke prioriteiten is; onderstreept dat de crisis sterk verschilt per stad en gebied en aangedreven wordt door een combinatie van factoren; benadrukt de centrale rol van lokale overheden bij het vormgeven van doeltreffende huisvestingsstrategieën, met name door oplossingen te ontwikkelen ter bevordering van de toegang voor jongeren, gezinnen, kwetsbare huishoudens en middenklassehuishoudens; neemt kennis van de nieuwe Europese verordening betaalbaar wonen en pleit voor het inzetten van publieke en private investeringen om het aanbod aan betaalbare woningen te vergroten; benadrukt dat het cohesiebeleid in steden een aanzienlijke bijdrage kan leveren aan het aanpakken van huisvestingsproblemen door investeringen in betaalbare, duurzame, energie-efficiënte, openbare of particuliere huisvesting te ondersteunen en het woningbestand te vergroten, met bijzondere aandacht voor betaalbare openbare huisvesting, onder meer via publieke en private samenwerking en partnerschappen, als strategische investeringsprioriteit;

benadrukt dat het belangrijk is de beschikbaarheid van hoogwaardige sociale huisvesting te vergroten en ervoor te zorgen dat het huisvestingsbeleid tegemoetkomt aan de werkelijke behoeften van kwetsbare groepen; onderstreept dat het tekort aan betaalbare huisvesting voor studenten en jongeren die een opleiding volgen in veel Europese steden een toenemende belemmering vormt voor de toegang tot hoger onderwijs, opleiding, mobiliteit en de ontwikkeling van vaardigheden; verzoekt de Commissie, de lidstaten en de lokale overheden daarom onderzoek te doen naar specifieke financieringsmechanismen en publiek-private partnerschappen die erop gericht zijn het aanbod aan betaalbare, hoogwaardige huisvesting te vergroten;

16. benadrukt de rol die lokale autoriteiten spelen bij het aanpakken van uitdagingen op het gebied van huisvesting door het moderniseren van het bestaande gebouwenbestand, het integreren van stadsvernieuwingsstrategieën, het renoveren en onderhouden van gebouwen en infrastructuur (waarvoor in gemotiveerde gevallen EU-middelen beschikbaar moeten worden gesteld) en het herbestemmen van openbare, verlaten of leegstaande gebouwen voor nieuwe sociale en economische doeleinden, onder andere betaalbare huisvesting, studentenaccommodatie en sociale infrastructuur;
17. herinnert eraan dat huisvesting een bevoegdheid is waarbij lokale entiteiten en stedelijke instanties rechtstreeks betrokken zijn; beklemtoont in dit verband dat bij elk optreden op dit gebied de rol en de bevoegdheden van de nationale, regionale en lokale overheden moeten worden geëerbiedigd; benadrukt voorts dat elk initiatief van de Commissie volledig in overeenstemming moet zijn met het subsidiariteitsbeginsel, te beginnen op lokaal niveau; stelt voor dat maatregelen op EU-niveau kunnen bestaan uit het ondersteunen van lokale entiteiten via EU-fondsen, het verminderen van buitensporige bureaucratische procedures en het vergemakkelijken voor de bouwsector om te voldoen aan zijn energievereisten; benadrukt dat de toegang tot duurzame betaalbare huisvesting moet worden aangepakt door middel van geïntegreerde stadsvernieuwingsstrategieën en plaatsgebonden stedelijke ontwikkeling; benadrukt dat bij dergelijke strategieën de beginselen van het Nieuw Europees Bauhaus-initiatief moeten worden geëerbiedigd;
18. benadrukt dat de transitie naar een gedecarboniseerd gebouwenbestand moet worden ondersteund door middel van geïntegreerde territoriale strategieën waarin energieplanning, renovatiebeleid en duurzame stedelijke ontwikkeling vanaf het begin met elkaar worden verbonden; onderstreept de cruciale rol van steden en regio's bij het coördineren van lokale plannen voor verwarming en koeling en nationale plannen voor de renovatie van gebouwen en dringt aan op hun effectieve betrokkenheid bij de opzet, uitvoering en monitoring van beleid en investeringen die daarmee samenhangen;
19. benadrukt dat bij de berekening van het medefinancieringspercentage van de EU, naast de ontwikkelingscategorie van de regio, ook rekening moet worden gehouden met het stedelijke karakter van de investering en de bijdrage ervan aan de klimaat- en sociale doelstellingen van de EU, het werkelijke aantal begunstigden en het vermogen van het project om inkomsten te genereren; pleit voor een hoger medefinancieringspercentage voor projecten tussen gemeenschappen, investeringen in klimaatstadcontracten en ontwikkeling van essentiële openbare infrastructuur;
20. is van mening dat de financiering van huisvestingsprojecten in het kader van het cohesiebeleid moet worden afgestemd op het beleid zelf; is van mening dat

overbevolking in dichtbevolkte stedelijke gebieden moet worden voorkomen en steunt de inspanningen om ontvolking in achterstandsregio's tegen te gaan; stelt dat ontvolking en woningtekorten gelijktijdig kunnen worden aangepakt door middel van projecten voor betere connectiviteit;

21. benadrukt dat het beginsel van het recht om te blijven in stedelijke gebieden en steden belangrijk is, dat moet worden opgevat als het recht van alle mensen om te blijven, te wonen en te gedijen op de plaats waar zij ervoor te kiezen te wonen, te werken en te bouwen aan hun toekomst in het gebied dat zij thuis noemen; benadrukt dat veel steden, ondanks een hoger gemiddeld bbp per hoofd van de bevolking in vergelijking met het platteland, te maken hebben met toenemende ongelijkheid binnen de stad, sociale exclusie, acute druk op de betaalbaarheid van huisvesting, dakloosheid en concentraties van armoede in achtergestelde stedelijke buurten, en onderstreept dat, om het beginsel van het recht om te blijven te waarborgen, de stijgende kosten van levensonderhoud in steden systematisch moeten worden aangepakt; benadrukt dat dit beginsel alleen kan worden gewaarborgd door te investeren in hoogwaardige banen, betaalbare en duurzame huisvesting, infrastructuur, hoogwaardige openbare diensten, met inbegrip van vervoer en gezondheidszorg, en connectiviteit, met name in regio's die kampen met bevolkingsafname en ontvolking; benadrukt dat door het beginsel van het recht om te blijven en de bevolkingsafname geïntegreerd territoriaal beleid nodig is ter ondersteuning van jonge gezinnen, betaalbare kinderopvang, actief ouder worden, het behoud van talent, solidariteit tussen generaties en het aantrekken van geschoolde werknemers in stedelijk gebied en de voorstedelijke gebieden; benadrukt in dit verband dat strategieën moeten worden gecoördineerd, bijvoorbeeld die voor plattelandsgebieden, eilanden en kustgebieden, ultraperifere gebieden en oostelijke regio's die grenzen aan Rusland, Belarus en Oekraïne; verzoekt de Commissie daarom dit beginsel tijdens de nieuwe periode van het meerjarig financieel kader (MFK) doeltreffend en concreet ten uitvoer te leggen;
22. benadrukt de strategische en onmisbare rol van steden bij het verlenen van hoogwaardige, toegankelijke en betaalbare essentiële diensten ter ondersteuning van het welzijn van mensen, die met name gericht zijn op:
 - a) geïntegreerde, slimme en duurzame vervoers- en mobiliteitssystemen, met inbegrip van technologisch neutraal, veilig en toegankelijk openbaar vervoer, fietsinfrastructuur, wandelnetwerken, multimodale vervoersknooppunten en vervoersdiensten, ook voor personen met een handicap;
 - b) geïntegreerd en duurzaam stedelijk waterbeheer en slimme monitoringsystemen, en plannen ter voorkoming van overstromingen en droogte;
 - c) maatregelen in steden om de milieukwaliteit te verbeteren, onder meer door menselijke blootstelling in stedelijke omgevingen aan te pakken;
 - d) onderwijs, betaalbare kinderopvang, scholen, kindvriendelijke openbare ruimten en naschoolse opvang, waarbij in dit verband wordt opgeroepen tot coördinatie tussen stadsplanning en de uitvoering van de plannen in het kader van de Europese jongerengarantie;

e) gezondheidszorg, preventieve gezondheidszorg, diensten voor geestelijke gezondheidszorg, infrastructuur voor gezondheidszorg, met inbegrip van digitale infrastructuur, gezonde en leeftijdsvriendelijke stadsplanning en billijke toegang tot primaire gezondheidszorg;

f) sociale zorg, inclusieve en toegankelijke gemeenschapsgebaseerde overheidsdiensten, initiatieven voor sociale inclusie, gendergelijkheid en empowerment van vrouwgerelateerde diensten, waarbij gelijke toegang voor personen met een handicap en beperkte mobiliteit wordt gewaarborgd, en huisvesting;

g) actief arbeidsmarktbeleid; bij- en omscholing en opleiding;

dringt daarom aan op de bevordering van specifieke en adequate investeringen op al deze gebieden;

23. dringt aan op sterkere samenwerking tussen lokale instanties, onderwijsinstellingen, sociale diensten en wetshandavingsinstanties om de verdwijning van kinderen en andere risico's voor minderjarigen te voorkomen en aan te pakken, onder meer door innovatieve technologie en bewustmakingsmaatregelen in te zetten, met volledige inachtneming van de grondrechten en de regels voor gegevensbescherming;
24. erkent de rol van sport als instrument ter bevordering van geestelijke en lichamelijke gezondheid, welzijn en sociale inclusie en ook van actieve deelname van jongeren aan het lokale gemeenschapsleven en besluitvormingsprocessen; benadrukt dat toegang tot sportinfrastructuur en openbare ruimtes voor lichaamsbeweging bijdraagt tot de verbetering van de volksgezondheid, de versterking van de sociale cohesie, de integratie van gemeenschappen en de vergroting van de aantrekkelijkheid van steden; dringt daarom aan op meer steun en investeringen voor steden bij hun inspanningen om te voorzien in sportinfrastructuur en betaalbare evenementen, onder meer door nauw samen te werken met lokale sportclubs en toegankelijke sportinfrastructuur en -voorzieningen voor iedereen, met name kinderen en jongeren, te moderniseren en te onderhouden;
25. erkent de essentiële rol van cultuur bij de bevordering van sociale cohesie, het versterken van lokale identiteiten in steden en het aantrekken en behouden van jongeren; onderstreept de bijdrage van culturele instellingen, waaronder theaters, musea, bibliotheken en culturele centra; wijst erop dat cultuur, cultureel erfgoed, de creatieve sectoren en vrijwilligersprogramma's en -activiteiten bijdragen aan de sociale cohesie, lokale identiteit, economische ontwikkeling en de aantrekkelijkheid van steden; pleit voor voldoende steun voor culturele beleidsmaatregelen en infrastructuur, lokale publieke en particuliere culturele initiatieven en het behoud van tradities, in het bijzonder in kleine en middelgrote steden waar begrotingsbeperkingen vaak een bedreiging vormen voor culturele activiteiten en het gemeenschapsleven; onderstreept dat het belangrijk is synergieën te creëren tussen het cohesiebeleid en het AgoraEU-programma teneinde culturele infrastructuur, grensoverschrijdende culturele samenwerking en toegang tot cultuur in Europese steden te bevorderen;
26. erkent dat toerisme een belangrijke aanjager is van lokale economische ontwikkeling en dat het goed is voor ongeveer 5 % van het bbp van de EU; benadrukt dat duurzaam,

maatschappelijk verantwoord en evenwichtig toerisme moet worden bevorderd om de levenskwaliteit van de inwoners te beschermen; verzoekt de Commissie de lidstaten te ondersteunen bij het vergroten van de veerkracht van lokale toeristische ecosystemen om de gevolgen van overtoerisme te verzachten;

27. wijst op het potentieel van innovatie, digitalisering en AI, met inbegrip van digitale tweelingen en datagestuurde stadsontwikkeling, voor het verbeteren van de stadsplanning, energie-efficiëntie, luchtkwaliteit, mobiliteit, slimme parkeeroplossingen en openbare diensten, met inbegrip van gezondheidsdiensten; onderstreept dat het belangrijk is vooruitgang te boeken in de richting van een duurzame digitale transitie, toegankelijke en inclusieve digitale overheidsdiensten voor iedereen, zoals telegeneeskunde, digitale gezondheidszorgstelsels, de digitalisering van ambulante behandelingen en geïntegreerde netwerken van snelle eerste hulp bij cardiovasculaire incidenten; dringt erop aan dat bij de ontwikkeling en het gebruik van AI de regels inzake gegevensbescherming in acht worden genomen en een mensgerichte aanpak wordt gehandhaafd die het welzijn van iedereen bevordert en het individu en zijn rechten bij innovatie centraal stelt; moedigt steden aan meer gebruik te maken van deze digitale oplossingen, projecten voor slimme steden te bevorderen en AI in voorkomend geval toe te passen bij de ontwikkeling van stedelijk beleid;
28. erkent dat het belangrijk is duurzaam stedelijk ondernemerschap te bevorderen, innovatieve industriële ecosystemen te versterken en kmo's, start-ups, sociale ondernemingen, districten voor industriële innovatie, schone productiemethoden en lokale waardeketens te ondersteunen die het concurrentievermogen van de EU versterken;
29. herinnert eraan dat onderzoek naar en de ontwikkeling van innovatieve oplossingen voor de preventie van, de paraatheid voor en het beheer van natuurrampen moeten worden ondersteund, maar wijst er wederom op dat het cohesiebeleid geen crisisinstrument is; wijst op de toenemende gevolgen van de klimaatverandering voor stedelijke gebieden, met inbegrip van extreme weersomstandigheden; dringt aan op meer investeringen in op de natuur gebaseerde oplossingen, de ontwikkeling van veerkrachtige infrastructuur en maatregelen voor aanpassing aan en matiging van de klimaatverandering die gericht zijn op het verbeteren van de veerkracht, het versterken van het aanpassingsvermogen van Europese steden en het beschermen van de volksgezondheid; benadrukt dat deze inspanningen gepaard moeten gaan met de ontwikkeling van systemen voor vroegtijdige waarschuwing, toegang tot oplossingen voor tweërlei gebruik, met inbegrip van geschikte apparatuur en technologieën en toereikende middelen, op het gebied van cyberbeveiliging, ruimtevaart, connectiviteit en beheer van noodsituaties, en de modernisering van kritieke infrastructuur; benadrukt dat beste praktijken moeten worden uitgewisseld tussen lidstaten en regio's, rekening houdend met de unieke geografische kenmerken van de meest geïsoleerde steden;
30. onderstreept dat het belangrijk is over geïntegreerde langetermijnstrategieën voor stedelijke planning te beschikken waarin ecologische duurzaamheid, economische ontwikkeling en sociale inclusie worden gecombineerd, zodat steden demografische veranderingen, klimaatuitdagingen en infrastructurele behoeften op samenhangende wijze het hoofd kunnen bieden;

31. wijst op de sociale en economische gevolgen van de industriële transformatie, waaronder de substitutie van steenkool en andere sterk vervuilende industrieën, die bepaalde steden en regio's onevenredig zwaar heeft getroffen en banenverlies, armoede en sociale uitsluiting tot gevolg heeft gehad; pleit voor constante, gestructureerde steun voor economische diversificatie, omscholingsprogramma's en het scheppen van hoogwaardige werkgelegenheid;
32. uit zijn bezorgdheid over de consequenties die bedrijfsverplaatsingen en de-industrialisatie hebben voor de lokale economieën en de inkomsten van gemeenten; beklemtoont dat de economische veerkracht moet worden versterkt, innovatie moet worden bevorderd en duurzame investeringen moeten worden aangetrokken in de hierdoor getroffen steden en regio's;
33. erkent dat grootstedelijk bestuur en functionele stedelijke gebieden in toenemende mate belangrijk zijn als instrumenten voor het coördineren over bestuurlijke grenzen heen van huisvesting, vervoer, economische ontwikkeling, milieubescherming en openbare diensten; moedigt de Commissie en de lidstaten aan bestuursmodellen te ondersteunen die de samenwerking tussen steden en omliggende dorpen faciliteren;

Toekomstige uitdagingen: een EU-agenda die inspeelt op de behoeften van steden

34. merkt op dat het succes van de EU-agenda voor steden en de uitvoering van de toekomstige stedelijke dimensie van het cohesiebeleid afhangt van de actieve rol van steden in alle stadia van het besluitvormingsproces; benadrukt dat de actieve rol van steden gebaseerd moet zijn op een versterkt partnerschap, waarbij de regelmatige, tijdige, zinvolle en gedocumenteerde betrokkenheid van steden en functionele stedelijke gebieden wordt gewaarborgd; verzoekt de Commissie en de lidstaten het partnerschapsbeginsel, meerlagig bestuur en de plaatsgebonden aanpak in het toekomstige Europese beleid te versterken en te zorgen voor een gestructureerde rol voor lokale en regionale overheden en de betrokkenheid van maatschappelijke organisaties die actief zijn in stedelijke gebieden bij het vormgeven, programmeren en uitvoeren van Europees beleid; benadrukt in dit verband dat het belangrijk is dat jongere generaties een actieve rol spelen in lokale besluitvormingsprocessen; waarschuwt dat als het cohesiebeleid op een of andere manier opnieuw wordt gecentraliseerd op nationaal niveau, dit de rol van het beleid zou ondermijnen en afbreuk zou doen aan de doeltreffendheid van plaatsgebonden investeringen; benadrukt dat programma's voor capaciteitsopbouw die voor steden worden ontwikkeld flexibel en praktijkgericht moeten zijn en moeten inspelen op de specifieke beperkingen, waaronder het insulaire karakter, de afstand tot het vasteland, een beperkte topografie, de kwetsbaarheid voor extreme weersomstandigheden of andere natuurlijke risico's of uitdagingen waarmee steden worden geconfronteerd; dringt aan op een sterke afstemming en complementariteit tussen de agenda en het cohesiebeleid na 2027, met name in het kader van de plannen voor nationaal en regionaal partnerschap en het EFRO, en om overlapping van instrumenten te voorkomen;
35. benadrukt dat de administratieve capaciteit van steden moet worden versterkt en dat de toegang tot Europese financiering moet worden vereenvoudigd, onder meer door middel van wederzijds leren, gerichte technische bijstand en uitwisseling van beste praktijken, alsmede het Stedelijk Europa-initiatief en het URBACT-programma; benadrukt dat de opbouw van administratieve capaciteit onder meer moet bestaan uit institutionele

capaciteit op lange termijn, bijscholing van het personeel en modernisering in lokale overheidsdiensten, strategische planning, digitale vaardigheden, aanbestedingscapaciteit en stedelijke governance, alsook vereenvoudiging, geharmoniseerde regels en een daadwerkelijke vermindering van de administratieve lasten, met name voor kleine en middelgrote steden met beperkte middelen;

36. benadrukt dat het toekomstige wetgevingskader duidelijke bepalingen moet bevatten over de steun die beschikbaar is voor steden, met inbegrip van de EU-faciliteit, om te zorgen voor transparantie, voorspelbaarheid, meer rechtszekerheid, realistische uitvoeringstermijnen, monitoringsystemen op basis van duidelijke indicatoren en territoriale gegevens met de rechtstreekse betrokkenheid van lokale overheden; benadrukt dat het toekomstige kader ook moet voorzien in doeltreffende toegang tot relevante instrumenten en de opname van gerichte vereenvoudigingsmaatregelen voor kleine gemeenten, rekening houdend met de NUTS 3-classificatie als referentie, om ervoor te zorgen dat de meest kwetsbare gebieden niet worden uitgesloten van EU-programma's; dringt aan op verdere vereenvoudiging van de toegang tot en de uitvoering van EU-financiering, onder meer door een vermindering van de onnodige administratieve lasten en een stroomlijning van de procedures, duidelijke, vereenvoudigde aanbestedingen en vergunningsvereisten, snellere vergoedingsprocedures waarbij het beginsel van één audit wordt toegepast, en meer harmonisatie en een ruimer gebruik van vereenvoudigde kostenopties, digitalisering van rapportage- en monitoringprocedures in alle instrumenten van het cohesiebeleid en het waarborgen van interoperabiliteit tussen nationale, regionale en digitale systemen van de EU; benadrukt dat technische bijstand moet worden gehandhaafd en verder moet worden versterkt, bijvoorbeeld door de opname van een specifieke stedelijke tak, aangezien dit een essentieel instrument is om steden te ondersteunen bij het opzetten en uitvoeren van kwalitatief hoogwaardige projecten, en dat hierbij de continuïteit moet worden gewaarborgd van de door de Commissie bevorderde gestructureerde dialoog; benadrukt dat het belangrijk is de institutionele betrokkenheid, bijscholing van het personeel en modernisering in het lokale openbaar bestuur te versterken, onder meer door middel van intergemeentelijke samenwerking en gezamenlijke capaciteitsopbouw;
37. benadrukt dat steden, waar dat passend is en verenigbaar met het gekozen bestuursmodel, gemakkelijker moet worden gemaakt om rechtstreeks toegang te krijgen tot EU-financiering, met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel;
38. erkent het Nieuw Europees Bauhaus-initiatief (NEB) als een strategisch kader voor de bevordering van duurzame, inclusieve en hoogwaardige bebouwde omgevingen; benadrukt dat de beginselen van het NEB moeten worden geïntegreerd in de strategieën voor geïntegreerde territoriale ontwikkeling en voor duurzame stedelijke ontwikkeling, teneinde bij te dragen aan de vormgeving en uitvoering van plaatsgebonden oplossingen die de kwaliteit van de bebouwde omgeving verbeteren; verzoekt de Commissie de uitvoering van het NEB te intensiveren door middel van specifieke oproepen tot het indienen van voorstellen en directe steun aan steden, regio's en lokale gemeenschappen, zodat het ontwikkelen, testen en opschalen van innovatieve territoriale oplossingen mogelijk wordt; verzoekt de lidstaten de voortzetting van het NEB als autonoom initiatief binnen het toekomstige MFK te ondersteunen, teneinde de zichtbaarheid op lange termijn en de bijdrage aan duurzame territoriale ontwikkeling van het initiatief te waarborgen;

39. is verheugd over de instelling van een jaarlijkse politieke dialoog op hoog niveau tussen de Commissie en steden, om te zorgen voor een permanente dialoog over stedelijke uitdagingen en kansen; benadrukt dat een dergelijke politieke uitwisseling en het feit dat deze op terugkerende en zinvolle wijze plaatsvindt, belangrijk is; wijst op de belangrijke rol die netwerken van steden, federaties van gemeenten en lokale verenigingen spelen bij de versterking van lokale samenwerking, de deelname aan raadplegingen en de verzameling van verzoekschriften en standpunten, en door te fungeren als gemeenschappelijk forum voor de bevolking; benadrukt dat het Parlement, gezien de strategische rol van steden bij de uitvoering van het EU-beleid, eveneens volledig en op voet van gelijkheid met de Commissie bij deze politieke dialoog op hoog niveau moet worden betrokken, om democratische verantwoording te waarborgen en de koppeling tussen de stedelijke realiteit en het besluitvormingsproces van de EU te versterken; verzoekt de Commissie te garanderen dat de politieke en technische dialogen een gestructureerd bestuursmechanisme vormen dat gekoppeld is aan de stedelijke agenda voor de EU en de EU-beleidscyclus en waarbij wordt voortgebouwd op de bestaande vormen van uitwisseling en gezorgd wordt voor follow-up en coördinatie tussen de diensten van de Commissie, de lidstaten, steden en stedelijke netwerken; verzoekt de Commissie systematische stedelijke effectbeoordelingen en uitvoeringsdialogen te onderzoeken om te garanderen dat EU-regels voor stadsbesturen uitvoerbaar zijn;
40. pleit voor een regelmatige dialoog met het Europees Comité van de Regio's over de uitvoering en verdere ontwikkeling van de EU-agenda voor steden, in combinatie met een gestructureerde dialoog met het Europees Economisch en Sociaal Comité, teneinde te waarborgen dat de standpunten van lokale en regionale overheden op passende wijze worden weerspiegeld in de toekomstige ontwikkeling van de agenda; dringt erop aan dat de dialoog ook de standpunten omvat van de sociale partners, de academische wereld en relevante belanghebbenden;
41. is van mening dat de toekomstige EU-agenda voor steden een strategisch politiek kader moet vormen dat als leidraad dient voor de stedelijke dimensie van de EU; verzoekt de Commissie en de Raad een permanent Europees debat over de toekomst van stedelijke en territoriale ontwikkelingsmodellen te bevorderen en hierbij alle relevante instellingen en spelers te betrekken; verzoekt de EU voorts haar deelname aan en zichtbaarheid in relevante internationale fora te vergroten en ervoor te zorgen dat steden en gebieden in de EU naar behoren worden vertegenwoordigd;
42. erkent dat stedelijke diplomatie en samenwerking tussen steden steeds belangrijker worden bij de aanpak van gemeenschappelijke uitdagingen; verzoekt de Commissie, het Europees Comité van de Regio's, de lidstaten en de regionale en lokale overheden de steun voor deze initiatieven te versterken, met inbegrip van het EU-netwerk van lokale raadsleden;
43. verzoekt de Commissie in nauwe samenwerking met steden en netwerken van steden het toekomstige EU-platform voor steden te ontwikkelen tot een echt, gebruiksvriendelijk en innovatief éénloketsysteem van de EU: stelt dat het platform alle EU-acties en -initiatieven moet bestrijken die relevant zijn voor steden, dat er informatie over beschikbare financiering in moet worden samengebracht en dat het technische bijstand, ontwerp, capaciteitsopbouw, overheidsinnovatie, gestroomlijnde verslaglegging en ondersteuning op het gebied van regelgeving en wetgeving moet

bieden; is van mening dat deze mechanismen van essentieel belang zijn om multilevel governance te versterken, het partnerschapsbeginsel te bevorderen en ervoor te zorgen dat steden daadwerkelijk deelnemen aan het ontwerp, en om de lokale uitvoering, innovatie in de overheidssector en het vermogen van stadsbesturen om de EU-wetgeving doeltreffend uit te voeren en doeltreffende antwoorden te bieden die zijn afgestemd op de specifieke kenmerken van steden en de specifieke behoeften van elk gebied, te versterken; benadrukt dat het platform steden moet helpen de overstap te maken van projectideeën naar concrete investeringen die het best tegemoetkomen aan lokale behoeften, door steden die op bepaalde gebieden mogelijk geen expertise hebben, mondiger te maken en hen in een vroeg stadium bij het beleidsvormingsproces te betrekken; stelt dat het platform ook de uitvoering van beleid, het delen van informatie, intercollegiaal leren en vereenvoudiging moet ondersteunen en dat er informatie mee moet worden verstrekt op het gebied van stedelijke kennis, territoriale gegevens, met inbegrip van gestandaardiseerde Eurostat-indicatoren en stedelijke gegevens op lokaal niveau en op het niveau van functionele stedelijke gebieden, vereenvoudigde instrumenten die zijn ontwikkeld voor kleine en middelgrote steden, en territoriale effectbeoordelingen op gebieden als aanbestedingen, beleidsrichtsnoeren en netwerkmogelijkheden, aangezien dit een betere evaluatie van investeringen in het kader van het cohesiebeleid mogelijk maakt en het ontwerp van toekomstig stedelijk beleid verbetert; pleit voor de ontwikkeling van een sterkere interface tussen stad en wetenschap in de EU om steden te helpen onderzoek, experimenten en innovatie om te zetten in beleidsklare oplossingen en schaalbare investeringen;

44. benadrukt dat voor een geslaagde uitvoering van een dergelijk platform toereikende financiële en personele middelen nodig zijn en doeltreffend gebruikgemaakt moet worden van platforms die op EU-niveau reeds bestaan; verzoekt de Commissie de digitale dimensie van het platform te versterken en deze aan te vullen met specifieke ondersteunende diensten voor steden en functionele stedelijke gebieden, en samenwerking en uitwisselingen tussen steden onderling te bevorderen, onder meer door middel van steun voor gezamenlijke projecten, partnerschappen en de overdracht van innovatieve oplossingen in de gehele EU; dringt erop aan dat deze investeringen worden uitgevoerd via de Single Gateway die in het kader van de voorgestelde prestatieverordening wordt opgericht²³; benadrukt dat bevordering van de institutionele empowerment en bijscholing van het personeel en modernisering in het lokale openbaar bestuur belangrijk zijn om de capaciteit van steden te verbeteren om doeltreffend overheidsbeleid te plannen, uit te voeren en te beheren, teneinde te zorgen voor eerlijke mededinging tussen steden en stedelijke centra bij het ontwerpen van EU-financieringsinstrumenten;
45. benadrukt dat in het toekomstige MFK moet worden voorzien in adequate, voorspelbare en gereserveerde middelen voor duurzame stedelijke ontwikkeling, op basis van economische en sociale criteria, onder meer door middel van globale subsidies en het toevertrouwen van aanzienlijke verantwoordelijkheden aan steden en functionele stedelijke gebieden als intermediaire instanties of beheersautoriteiten; verzoekt de lidstaten meer ambitie aan de dag te leggen bij de toewijzing van middelen voor steden

²³ Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad van 16 juli 2015 tot vaststelling van een kader voor het traceren van begrotingsuitgaven en voor begrotingsprestaties en andere horizontale regels voor de programma's en activiteiten van de Unie (COM(2015)0545).

in het kader van de toekomstige plannen voor nationaal en regionaal partnerschap en de EU-faciliteit; steunt de idee om de minimumtoewijzing, niet alleen voor technische bijstand, maar ook voor geïntegreerde territoriale en duurzame stadsontwikkelingsstrategieën in het kader van het EFRO na 2027 te verhogen van de huidige 8 % naar 13 %, om rekening te houden met de toenemende verantwoordelijkheden van steden, alsmede, in voorkomend geval, in een specifiek hoofdstuk in de plannen voor nationaal en regionaal partnerschap; benadrukt dat achtergestelde gebieden adequaat moeten worden ondersteund; benadrukt dat de toewijzing ook moet worden ondersteund met voldoende middelen in de relevante diensten van de Commissie, zoals het directoraat-generaal Regionaal Beleid en Stadsontwikkeling;

46. wijst erop dat de uitdagingen waarmee steden worden geconfronteerd, een samenhangende en geïntegreerde aanpak vereisen die alle beleidsterreinen en financieringsinstrumenten van de EU bestrijkt; benadrukt de sleutelrol en de toegevoegde waarde van het Stedelijk Europa-initiatief, het URBACT-programma en andere programma's, zoals Espon, bij de ondersteuning van innovatie, experimenten, bestuurlijke capaciteitsopbouw, de uitwisseling van beste praktijken, de duplicatie van kennis, peer learning, nauwere samenwerking en uitwisselingen tussen steden, en sterke partnerschappen tussen steden; verzoekt de Commissie de voortzetting van deze programma's en initiatieven te waarborgen; onderstreept dat voldoende middelen en bijzondere steun moeten worden verstrekt aan kleine en middelgrote steden, eilanden en netwerken voor de ontwikkeling van gezamenlijke projecten; pleit voor algemene vereenvoudiging van de procedures voor het aanvragen van financiering en bijstand, aangezien deze al te complex en technisch zijn; stelt dat de uitvoering van de agenda continu moet worden gemonitord en geëvalueerd aan de hand van specifieke kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren; is ingenomen met de invoering van een excellentiekeurmerk voor hoogwaardige projecten die worden ingediend in het kader van het Stedelijk Europa-initiatief, waardoor projecten die vanwege begrotingsbeperkingen niet kunnen worden gefinancierd, toch in aanmerking kunnen komen voor alternatieve EU-financiering of financiering in het kader van het cohesiebeleid, zonder dat hiervoor nogmaals een evaluatieproces moet worden doorlopen;
47. benadrukt dat steun voor steden in de eerste plaats moet worden gewaarborgd via het cohesiebeleid, met inbegrip van nationale en regionale partnerschapsplannen, het EFRO, het Cohesiefonds en Interreg, en via alle andere EU-instrumenten, waaronder het Europees Fonds voor concurrentievermogen, het Europees Sociaal Fonds+, de Connecting Europe Facility, het Uniemechanisme voor civiele bescherming, Horizon Europa, Erasmus+, Agora EU en het kompas voor concurrentievermogen; herhaalt dat deze instrumenten de cohesiefinanciering moeten aanvullen in plaats van haar te vervangen of op te slorpen; onderstreept dat de agenda de positie van steden als leidende partners in deze programma's moet versterken; wijst erop dat een betere afstemming tussen deze instrumenten essentieel is om de Europese meerwaarde te maximaliseren, de territoriale cohesie te versterken en te waarborgen dat steden daadwerkelijk kunnen profiteren van aanvullende bronnen van steun; moedigt voorts het gebruik van publiek-private partnerschappen aan om extra investeringen aan te trekken, waaronder de ontwikkeling van stedelijke knooppunten om multimodaal vervoer te bevorderen, het ondersteunen van innovatie en het versterken van het

concurrentievermogen;

48. benadrukt de waarde van geïntegreerde territoriale investeringen en door de gemeenschap geleide lokale ontwikkelingsmaatregelen en andere plaatsgebonden instrumenten bij de uitvoering van geïntegreerde stedelijke strategieën, het doeltreffend beheer van gemeenschappelijke uitdagingen zoals vervoers- en energie-infrastructuur, aanpassing aan de klimaatverandering, sociale inclusie en economische ontwikkeling, de huisvestingscrisis, ruimtelijke ordening en toegang tot essentiële diensten, en bij het bijdragen aan de uitvoering van het beginsel van het recht om te blijven; benadrukt voorts dat geïntegreerde plaatsgebonden benaderingen en samenwerking op het niveau van functionele gebieden belangrijk zijn voor een doeltreffende aanpak van de gemeenschappelijke uitdagingen voor steden en gebieden die aan elkaar grenzen; dringt er bij de lidstaten op aan intensiever gebruik te maken van dergelijke instrumenten; erkent dat functionele stedelijke gebieden en partnerschappen tussen stad en platteland belangrijk zijn; wijst er in dit verband op dat banden tussen steden en plattelandsgebieden belangrijk zijn, en erkent de strategische rol van landbouw, visserij en de blauwe economie bij duurzame ontwikkeling en territoriale cohesie; onderstreept dat steden en instanties van functionele stedelijke gebieden substantiële verantwoordelijkheden moeten krijgen bij de uitvoering van geïntegreerde territoriale en stedelijke ontwikkelingsstrategieën;
49. dringt erop aan dat bijzondere aandacht wordt besteed aan kleine en middelgrote steden, steden op eilanden en aan de kust, dunbevolkte en krimpende steden, gebieden in het binnenland en plattelandsgebieden en steden in grensgebieden en ultraperifere gebieden, waarbij de specifieke demografische, economische, veiligheidsgerelateerde en territoriale uitdagingen hiervan, waaronder degene waarnaar wordt verwezen in artikel 174 VWEU, worden erkend en ervoor wordt gezorgd dat zij eenvoudige en adequate toegang hebben tot Europese financiering en ontwikkelingsmogelijkheden;
50. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, het Europees Comité van de Regio's, het Europees Economisch en Sociaal Comité en de nationale parlementen van de lidstaten.

TOELICHTING

Dit verslag vloeit voort uit de erkenning dat steden en stedelijke gebieden vandaag de dag het economische, sociale en productieve hart van de Europese Unie vormen.

Ongeveer driekwart van de Europeanen woont in stedelijke gebieden en de belangrijkste uitdagingen waarmee Europa wordt geconfronteerd, zijn geconcentreerd in steden: toegang tot huisvesting, concurrentievermogen van de economie, druk op energiegebied, sociale inclusie, veiligheid, mobiliteit, veerkracht en digitale transitie. Tegelijkertijd zijn steden ook de plaatsen waar de meeste Europese beleidsmaatregelen in de praktijk worden uitgevoerd en waar innoverende oplossingen kunnen ontstaan die in de hele Unie kunnen worden nagevolgd.

Het verslag is ingenomen met de door de Europese Commissie gepresenteerde nieuwe EU-agenda voor steden, waarin de waarde wordt erkend van een beleidskader dat tot doel heeft de stedelijke dimensie van het Europese beleid te versterken. Met name wordt de centrale rol erkend van het cohesiebeleid en van de Europese instrumenten voor duurzame stedelijke ontwikkeling, die de afgelopen jaren hebben bijgedragen tot de ondersteuning van investeringen, innovatie en veerkracht in stedelijke gebieden.

In het verslag wordt ook gewezen op de belangrijke resultaten die reeds zijn bereikt met de door de Europese Commissie voorgestelde tussentijdse herziening van het cohesiebeleid, waardoor de lidstaten zich snel konden aanpassen aan de prioriteiten die de afgelopen jaren naar voren zijn gekomen. Met name de herverdeling van middelen naar strategische sectoren zoals betaalbare huisvesting, energietransitie, infrastructuur, waterbeheer, concurrentievermogen en veerkracht heeft het mogelijk gemaakt de steun aan Europese steden en burgers te versterken in een context van meerdere crises en nieuwe economische en sociale druk.

Hoewel de aanpak van de Commissie wordt toegejuicht, wordt in het verslag benadrukt dat de rol van steden in de Europese governance verder moet worden versterkt. Lokale en regionale overheden kunnen niet louter worden beschouwd als uitvoerders van Europees beleid, maar moeten worden erkend als echte actoren in de beleidsvorming. Steden zijn het bestuursniveau dat het dichtst bij de burgers staat en de plaats waar een aanzienlijk deel van de Europese investeringen daadwerkelijk wordt uitgevoerd.

Daarom moeten het partnerschapsbeginsel en meerlagig bestuur concreter en doeltreffender worden toegepast, waarbij wordt gezorgd voor een gestructureerde en permanente betrokkenheid van steden bij de Europese besluitvormingsprocessen, onder meer in het kader van de toekomstige plannen voor nationaal en regionaal partnerschap.

In het verslag wordt ook bezorgdheid geuit over het feit dat in het huidige voorstel voor plannen voor nationaal en regionaal partnerschap de stedelijke dimensie onvoldoende wordt erkend en onvoldoende waarborgen worden geboden voor de betrokkenheid van steden bij de programmering en uitvoering van investeringen. In werkelijkheid is het van essentieel belang dat de lidstaten zorgen voor een doeltreffende betrokkenheid van de stedelijke autoriteiten, zodat de Europese prioriteiten kunnen worden aangepast aan de concrete behoeften van elke gebied, door middel van een werkelijk plaatsgebonden aanpak.

Een van de centrale onderwerpen in het verslag is de huisvestingscrisis, die nu een van de belangrijkste sociale en economische noodsituaties in Europese steden is. De toenemende moeilijkheid om toegang te krijgen tot betaalbare huisvesting verergert de sociale en territoriale ongelijkheden, wat negatieve gevolgen heeft voor de arbeidsmobiliteit, het concurrentievermogen van de economie en de sociale cohesie. Daarom wordt in het verslag het door de Commissie aangekondigde Europees plan voor betaalbaar wonen verwelkomd en erop gewezen dat zowel overheidsinvesteringen als particulier kapitaal moeten worden gemobiliseerd, onder meer via publiek-private partnerschappen en instrumenten van het cohesiebeleid.

In deze context zij eraan herinnerd dat het beginsel van het recht om te blijven belangrijk is, dat onlangs ook gevaloriseerd is door de Europese Commissie, op grond waarvan burgers het recht hebben om ervoor te kiezen te wonen, werken en bouwen aan hun toekomst in het gebied dat zij thuis noemen.

De kwestie van wonen heeft betrekking op veel meer en omvat ook de toegang tot diensten, de kwaliteit van sociale relaties en de mogelijkheid voor mensen om ten volle deel te nemen aan het gemeenschapsleven.

Het waarborgen van toegankelijke huisvesting, hoogwaardige diensten, economische kansen en efficiënte infrastructuur is van essentieel belang, niet alleen om de sociale cohesie te versterken, maar ook om territoriale uitsluiting, het sociale afhaken van jongeren en ontvolking te bestrijden.

Deze omstandigheden zijn een fundamentele voorwaarde voor het aanpakken van de demografische uitdaging waarmee veel Europese steden worden geconfronteerd, door de vorming van nieuwe gezinnen te ondersteunen, jongeren te helpen in de regio te blijven en een gunstiger klimaat te helpen creëren voor geboortes en voor generatievernieuwing.

Relationele cohesie en het maatschappelijk welzijn van wijken moeten daarom worden geïntegreerd in stedelijke strategieën, met de planning en het onderhoud van infrastructuur op wijkniveau als structureel onderdeel en niet als restelement. Steden moeten in staat worden gesteld om te zorgen voor duurzame en toegankelijke levensomstandigheden, met name voor jongeren, gezinnen en kwetsbare groepen.

In het verslag wordt ook benadrukt dat huisvesting moet worden aangepakt door middel van een geïntegreerde benadering, die niet alleen de bouw van nieuwe woningen omvat, maar ook de modernisering van het bestaande gebouwenbestand, met inachtneming van de specifieke territoriale kenmerken en de beginselen van het Nieuw Europees Bauhaus. Omdat steden dicht bij de concrete behoeften van de burgers staan, moeten zij een centrale rol spelen bij het ontwerp en de uitvoering van deze strategieën.

Tegelijkertijd wordt in het verslag benadrukt dat het belangrijk is te zorgen voor hoogwaardige essentiële stedelijke diensten, waaronder vervoer, onderwijs, gezondheidszorg, werkgelegenheid en veilige openbare ruimten. Steden zijn belangrijke knooppunten voor mobiliteit, economische productiviteit en toegang tot kansen, maar worden geconfronteerd met toenemende uitdagingen in verband met stedelijke congestie, veiligheid en druk op de openbare infrastructuur. Daarom worden in het verslag gerichte investeringen ondersteund in duurzame mobiliteit, multimodale knooppunten en efficiënte en toegankelijke openbaarvervoerssystemen.

Stedelijke veiligheid, zowel reëel als gepercipieerd, is een ander centraal element. De kwaliteit van het stedelijk ontwerp en van openbare infrastructuur kan aanzienlijk bijdragen tot het verbeteren van de veiligheid van burgers en de leefbaarheid van steden, onder meer

door middel van toegankelijke openbare ruimten, adequate verlichting en veilig vervoer, met name voor kwetsbare personen en vrouwen, die vaak het slachtoffer zijn van agressie. Een veilige stad bevordert sociale cohesie, democratische participatie en levenskwaliteit.

In het verslag wordt de rol van sport als instrument voor gezondheidsbevordering, sociale inclusie en jongerenparticipatie erkend en wordt benadrukt dat het belangrijk is te zorgen voor toegankelijke en hoogwaardige sportinfrastructuur in steden van elke omvang.

Ook wordt verwezen naar de rol van innovatie, digitalisering en nieuwe technologieën in de toekomst van Europese steden. Het gebruik van artificiële intelligentie en geavanceerde digitale instrumenten kan bijdragen tot betere stadsplanning, energie-efficiëntie, gezondheidszorg, verkeersmonitoring en -beheer, luchtkwaliteit en beheer van overheidsdiensten, waardoor steden slimmer, duurzamer en veerkrachtiger worden. Tegelijkertijd is het van cruciaal belang dat bij de ontwikkeling en het gebruik van artificiële intelligentie een mensgerichte aanpak wordt gehandhaafd, waarbij het individu, de rechten van burgers en de verbetering van de levenskwaliteit centraal staan in technologische innovatie.

Het is ook van essentieel belang het onderzoek naar en de ontwikkeling van geavanceerde oplossingen voor de preventie en het beheer van natuurrampen en extreme klimaatgebeurtenissen, die de Europese gebieden steeds meer treffen, te ondersteunen. Investeren in stedelijke veerkracht en het aanpassingsvermogen van steden is een strategische prioriteit voor de veiligheid van burgers en de duurzaamheid van territoriale ontwikkeling.

Een ander belangrijk aspect betreft de versterking van de bestuurlijke capaciteit van steden, met name kleine en middelgrote steden, die vaak meer moeilijkheden ondervinden bij de toegang tot Europese financiering en het opzetten van interventies. In het verslag wordt daarom benadrukt dat de administratieve rompslomp moet worden verminderd, de procedures moeten worden vereenvoudigd en de coördinatie tussen de Europese instrumenten en programma's moet worden verbeterd, waarbij versnippering en overlappingsen moeten worden vermeden. In dit verband wordt het idee van een Europees platform voor steden toegejuicht. Dit instrument moet evolueren naar een volwaardig Europees éénloketsysteem voor stedelijke autoriteiten, dat alle beschikbare financieringsmogelijkheden op Europees niveau, diensten voor technische bijstand, activiteiten voor capaciteitsopbouw en instrumenten voor de uitwisseling van goede praktijken in één toegangspunt kan bundelen. Het doel moet zijn om lokale overheden gedurende de hele levenscyclus van projecten te begeleiden, zodat het gemakkelijker wordt om ideeën om te zetten in concrete maatregelen ten behoeve van de burgers. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan kleine en middelgrote steden, aan steden op eilanden en aan plattelandsgebieden, die met extra uitdagingen worden geconfronteerd en vaak een beperkte administratieve capaciteit hebben en meer moeilijkheden ondervinden om toegang te krijgen tot Europese middelen.

In het verslag wordt ook de versterking ondersteund van Europese instrumenten voor stedelijke ontwikkeling, zoals het Stedelijk Europa-initiatief en URBACT, en wordt de waarde hiervan erkend voor de ondersteuning van innovatie, capaciteitsopbouw, uitwisseling van goede praktijken en samenwerking tussen Europese steden. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan kleine en middelgrote steden, die een essentieel onderdeel vormen van het Europese territoriale weefsel, maar vaak over minder administratieve en financiële capaciteit beschikken. In dit verband kan het bevorderen van netwerken van steden en

gezamenlijke projecten de toegang tot Europese middelen vergemakkelijken en de territoriale samenwerking versterken.

Tot slot wordt in het verslag herhaald dat in het toekomstige cohesiebeleid en in het meerjarig financieel kader 2028-2034 moet worden gezorgd voor voldoende middelen voor de stedelijke dimensie. Het cohesiebeleid blijft het belangrijkste Europese investeringsinstrument ter ondersteuning van steden en moet een sterke territoriale dimensie behouden, waarmee kan worden ingespeeld op de specifieke kenmerken en behoeften van de regio's.

In dit verband is het voorstel van de Commissie een belangrijk uitgangspunt, maar de stedelijke dimensie moet in toekomstige Europese financiële instrumenten verder worden versterkt. Met name wordt benadrukt dat ook in het kader van de toekomstige plannen voor nationaal en regionaal partnerschap en de EU-faciliteit moet worden gezorgd voor een passend niveau van oormerking voor steden, waarbij moet worden voorkomen dat de flexibiliteit die de nieuwe financiële architectuur biedt, leidt tot een vermindering van de investeringen in stedelijke ontwikkeling.

In het verslag worden de lidstaten daarom opgeroepen meer ambitie aan de dag te leggen bij de toewijzing van middelen voor stedelijk beleid, waarbij de strategische rol van steden voor sociale cohesie, Europees concurrentievermogen en innovatie wordt erkend.

Tot slot is het van cruciaal belang de toegang tot Europese middelen te vereenvoudigen en versnippering en overlappingsen tussen financiële instrumenten te verminderen, zodat lokale overheden, met name kleine en middelgrote steden, de beschikbare mogelijkheden doeltreffender kunnen benutten.

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het verslag te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	1.10.2026	
Uitslag eindstemming	+: 30	
	–: 0	
	0: 0	

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

30	+
ECR	Giovanni Crosetto, Denis Nesci, Daniele Polato, Francesco Ventola
ESN	Irmhild Boßdorf
PPE	Fredis Beleris, Paulo do Nascimento Cabral, Isabelle Le Callennec, Alexandra Mehnert, Dan-Ştefan Motreanu, Andrey Novakov, Riho Terras
PfE	Mieke Andriese, Mireia Borrás Pabón, Jaroslav Bžoch, André Rougé, Rody Tolassy
Renew	Dan Barna, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Elsi Katainen, Ciaran Mullooly
S&D	Dragoş Benea, Sérgio Gonçalves, Nora Mebarek, Sabrina Repp, Marcos Ros Sempere
The Left	Younous Omarjee, Valentina Palmisano
Verts/ALE	Ana Miranda Paz, Mārtiņš Staķis

0	-

0	0

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)